దిగంబర యోగి

కే. వి. బసవరాజు గారు

శ్రీ వేంకటేశ్వరునిదర్శనార్థము నేను తిరుమలకు బోతిని. ఒకనాటియుషఃకాలమున నచ్చటిపర్వతారణ్యశోభను దిలకింప నచ్చవాడమి బయలుదేరితిని. కొండపైనుండి క్రిందికి పెక్కుదారు లుండెను. అందే దారి యెచ్చటికేగునో నేనెఱుగను. నిర్జనారణ్యప్రదేశమును జూడనెంచినవాడ నగుటచే మనుష్యుల రహదారిగానుండెడి బాటలను విడిచి ఆనవాలుమాత్ర మగుపడుచుండెడి యొక్కక్రొత్తదారి బట్టి పోతిని. ఆమార్గము నిమ్నోన్నతప్రదేశములలోనుండి వంకరటింకరులుగా బోయెను. నూరుబారల దూరమునడచుసరికి చిట్టడవిలో బడితిని. నిలువెడెత్తున బెరిగి బారెడావల నేమియు గనుపడనంతటి దట్టముగా బెనచికొనిపోయిన ముండ్లడొంకలనడుమనుండి నడచుచుంటిని. ఒకమనుష్యుడుగూడ గొన్నిచోటుల నొదిగి ప్రక్కగా నడువవలసినంతటి యిరుకుగ నా దారి యుండెను. ప్రక్క డొంకలలోనుండి సర్పాదిక్రూరజంతువులువచ్చి పైబడునేమో యని గుండెలు కొట్టుకొనసాగెను. మఱికొంత నడచుసరి కాబాటయొక ప్రక్కకు మఱలెను. అచ్చటనుండి యొకలోయవంటి పల్లపుప్రదేశమునకు దిగెను. ఆలోయలోనుండి కొంత నెత్తముతో సరిగానుండునట్లు పెరిగి లోపలిభాగ మగుపడకుండ బెద్దచెట్లావరించి యుండెను. ఆ దుర్గమప్రదేశములో అడుగులజాడమాత్రము కనుపడెను. కానిమ్మని తెగించి దిధృతితో ముందడుగువైచితిని. అచ్చట నొకచాపరాతిబండ యుండెను. దాని నెక్కి నలుదిక్కులు చూచితిని.

బాలభానుని యరుణకిరణప్రసారముచే జివురుజొంపములు కెంపులబంతులవలె నింపునింపుచుండెను. వేపపూవుల వెగటువాసనకు గోరింటపూవుల ఘుమాయింపు విరుగుడుగా నుండెను. ప్రకృతిశోభ కానందమగ్నుడనగు నాకన్నులకొకవైపునగురివెందడొంకచాటున నొక మనుష్యాకారము గోచర మయ్యెను. ఆనందమున కాశ్చర్యముతోడయి నన్నచ్చటి కీడ్చికొనిపోయినది. గుడుగుడు గుంచముగా డొంకలచుట్టుదిరిగి సందుచేసికొని యాగురివెందముందు జేరి చూచితిని.

దిగంబరుడు, గూనిమూపు పైకి వ్రేలాడు కుఱుచ కెంజడలవాడు, ధూళిధూసరితదేహుడు, పద్మాసనాసీనుడు, బక్క-

పలుచనివాఁడు, ఒకయోగి కడుపువెన్నుతో నంటబెట్టుకొని కన్నులు సగముమూతలు వడియుండ బ్రహ్మతేజస్సు వెదలగ్రక్కుచు పరమాత్మానుభూతిలో మునిగియున్నాడు. నేను గిక్కురుమనకుండ నరగడియ నిలబడిచూచి యొకప్రక్కను జతికిలబడినాను. ఎందులకు నిరీక్షించుచుంటినో, ఎంతకాలము నిరీక్షింతునో, ఏమికోరి నిరీక్షించుచున్నానో నాకే తెలియదు. నాదృష్టి యాయోగియందు స్తంభించెను. తెప్పయినను వ్రాల్చితినో లేదో చెప్పజాలను.

ఒకటిరెండుగడియల కాయసపొట్ట కదలజొచ్చెను. కట్టువంటి వెన్నెముక వంగజొచ్చెను. కనుతెప్ప లల్లాడజొచ్చెను. చిన్నయూపిరి బయలువెడలి మీసను లెగురజొచ్చెను. మెల్లన గనులువిచ్చి యా బైరాగి నన్ను జూచెను. బుస్సుమని యొక్క నిట్టూర్పు విడిచెను నేను ప్రణమిల్లితిని. కనుబొమ లెగురవైచి, తలపంకించి, గుప్పిటచేయి యూపి నీవెవడ వను నర్థముకల సన్న జేసెను.

సామాన్యముగా బైరాగులు హిందూస్థాని మాటాడుదురు. వారిలో జాలమందికి తెలుగు వచ్చియుండదు. నాకు హిందూస్థాని రాదు. తప్పో, యొప్పో యిట్లంటిని. "మై తెలంగీ బొమ్మర్ హై" నాకాశ్చర్యకరముగా నాతడు "నీ కేమికావలెను?" అని స్వచ్ఛమగుతెలుగున ప్రశ్నించెను. ఆయనకు దెనుగువచ్చుట నాకు హిందీవచ్చినదానికంటె తృప్తినిడెను. మా కిట్లు సంభాషణము సాగెను.

నేను:—స్వాముల సేవగోరి వచ్చితిని.

యోగి:—స్వామికొండపైనున్నాడు; పొమ్ము.

నేను:—వారిదర్శనముమాత్రమే సులభము. అనుగ్రహము దుర్లభము.

యోగి:—నాయునికి నీవెట్లు తెలిసికొంటివి?

నేను:—వేంకటేశ్వరుని ప్రేరణమువలన.

యోగి చివాలున లేచి నడువసాగెను. నేనును లేచి వెంబడించితిని. ఎంతదూరము

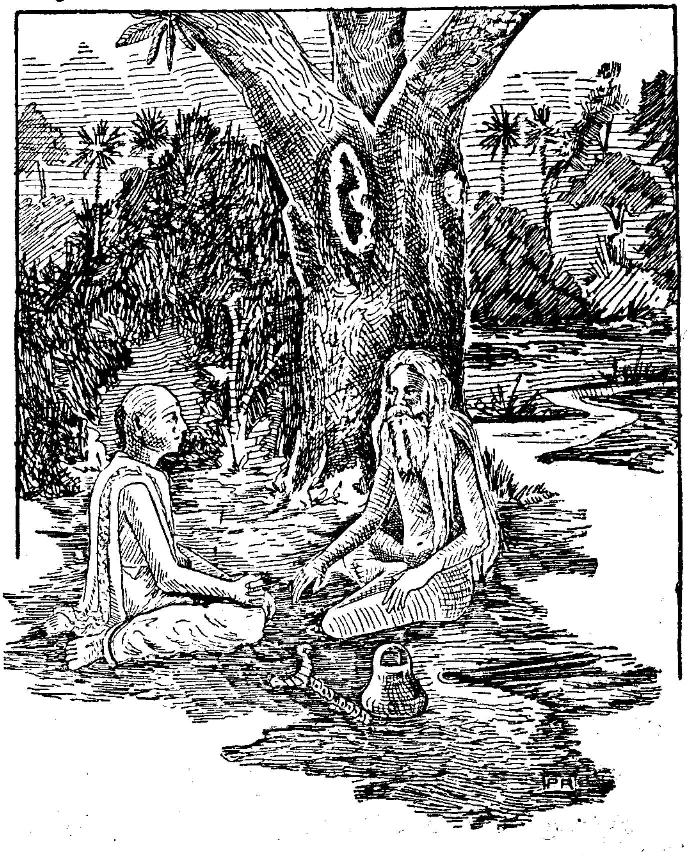

"స్వామికొండపై నున్నాడు; పొమ్ము"

పోవుదునో కాని పదిబారలు నడచినపిదప యోగి తిరిగిచూచి "నీకు నాతో నేమిపని? వచ్చినదారినిఁ బొమ్ము" అనెను.

నేను:—మిమ్ము సేవింపుచు మీవెంట నుండెదను. వెనుకకు బోవనొల్లను.

యోగి:—ఓయీ! నీవు రాజాలవు. సంసారసుఖలంపటుల కీయడవిలో జోటులేదు.

నేను:—నాకు సంసారమం దిచ్ఛలేదు. మీ పాదసేవఁ జేయుచు నీయడవియందే వసించెదను.

యోగి:—నీకు భార్యయు బిడ్డలు నున్నారా?

నేను:—ఉన్నారు.

యోగి:—వారి నేమిచేయుదువు?

నేను:—దైవవశము చేయుదును.

యోగి:—నీకు నాతో నేమిపని?

నేను:—నన్ను దరింపజేయుడు. మీ దాసునిగా జేసికొనుడు.

యోగి:—తరణోపాయము లడవిలోకంటె నింటిలోనే పెక్కులున్నవి. అచ్చటనే యభ్యసింపుము.

నేను:—స్వామీ! గురువులేనిదే యెట్లు తరింపగలను?

యోగి:—నీకుటుంబజనులే నీకు గురువులు. అన్వయించుకొనుము.

నేను:—సంసారానుభవము లేమిచే స్వాములిట్లు సెలవిచ్చుచున్నారు. అదికాంతాకనకములకు బట్టుగొమ్మ.

యోగి:—కాంతాకనకమంత్రము లుపాసించి సిద్ధుడవైతివేని మోక్షము కరతలామలకమే.

నేను:—మహాత్మా! శాస్త్రవిరుద్ధమగు దారిని జూపి నన్ను భ్రమపెట్టుచున్నారు.

యోగి:—శాస్త్రజన్యజ్ఞానముకంటె ననుభవజ్ఞానము గొప్పది. కావున ననుభవసిద్ధుడవు గమ్ము. పొమ్ము.

నేను:—స్వామీ! మీయనుభవ మదియేనా?

యోగి:—అవును. ఇక నీవు రావలదు. పొమ్ము.—అనియోగి దారిబట్టెను. నేనును వెంబడించితిని.

యోగి:—వత్సా! నీమూర్ఖతమాని వెనుకకేగుము. నీవు నన్ను వెంబడింపజాలవు.

నేను:—[సాష్టాంగపడి] "మహాత్మా! మీ యనుభవమును నాకు దెలిపి నన్ను తరింపజేయుడు" అని రెండుపాదములు పట్టుకొంటిని. యోగికి మనసు కరగెను కాబోలు. గులకసూదిరాళ్లపై గుతిలపడిన నన్ను లేవదీసినాడు. నేనును లేచి కాలితో రాళ్ల నవలికి ద్రోసికొని కూర్చుండబోవ యోగి నవ్వి "ఇంతేకదా?" అనినాడు. అదేమో యిప్పటికిని నాకర్థముకాలేదు.

యోగి:—వత్సా! నీవు నేడు నాతపస్సునకంతరాయమొనరించితివి. నిన్ను ద్రోసిపుచ్చలేకున్నాడను. అందుకు గారణములు రెండు. దైవికమగు మనసంఘటనము, నీకుగల మోక్షేచ్ఛ; కాని విద్యా

సంపూర్తికి "ఓనమాలు" చెప్పమనుచున్నావు. అందుకు సంసారమే తగిన బడి. ఇది యధికారస్థానము. అచ్చటఁ బనికిరానివా రిచ్చటను బనికిరారు. ఇది నాయనుభవము. ఇం కేమికావలెను?

నేను:—మహాత్మా! మీచరిత్రమును వినిన గాని మీసంసారానుభూతి యెట్టిదో నా కర్థముకాదు. అనుగ్రహించి యానతిండు.

యోగి:—నాయనా! మనయీ ద్వైవికసమావేశమునకు ఫలము నాపూర్వచరిత్రస్మరణము కాబోలును. అందువలన నీకేమియు లాభముండదు. కాని నావైరాగ్యలత కదియొక దోహదమగుగాక! ఇన్నివిధముల బ్రార్థించువానిని ద్రోసిపుచ్చుట యహంభావ మనిపించికొనును. కావున మూడుమాటలలో ముదిముక్కలతో కథ ముగింతును. వినుము:

నేనొక యాంధ్రబ్రాహ్మణపండితపుత్త్రుడను. మాతండ్రి ధనికుఁడు. ఏకపుత్త్రుడ నగుటచే నల్లారుముద్దుగా బెంచిరి. నాబాల్యమునందే తండ్రిగారు గతించిరి. అంతటితో నే నింటియజమానుఁడనైతిని. మాతండ్రిగారు నాకొక కులీనయగు కన్యకను వివాహ మొనర్చిరి. నాకుఁ బదునెనిమిదేండ్లు వచ్చుసరి కామె కాపురమునకు వచ్చెను.

నాయనా! మఱచిన మాటలను మననమునకు దెచ్చికొని చెప్పెడి నామాటలు నీకింపుగానుండవు. అంతరంగము నను సంధించికొనెదవేని యర్థోపలబ్ధితో నంతగా బని యుండదు.

పెత్తనము చేతికివచ్చినదిమొదలు నేను పూలరంగడనై యిల్లును, దేహమును గుల్ల చేసికొంటిని. గృహలక్ష్మివచ్చుసరికి ధనలక్ష్మి లేచిపోయినది. అప్పటికి నాకుగలయాస్తి నా భార్యకు బెండ్లినాడుంచిన నగలుమాత్రమే. నాచరిత్రము విని నాగడుసరిమామగా రాన గలను తనయొద్దనుంచి బొందున పుస్తెతో నాభార్యను గాపురమున కంపినాడు. ఎటు లయినను దండ్రిగారియొద్దనుండి సొమ్ములు తెమ్మని నాభార్యను నిర్బంధించితిని. నాభార్య నానిర్బంధమును దండ్రికి వినుపించినచోదన్ను నాయొద్దకు బంపడనికాబోలు చెప్పదాయెను. తండ్రి నిరాకరించినమాటలకు మృదువులగు పర్యాయపదములను గల్పించి నాకు జెప్పచుండెడిది. మా యిరువురినడుమను ఆమె కాపురము దుర్భరముగా నుండెను. ఇది గాదుపనియని నామామగారికి కఠినశిక్ష విధించితిని.

నేను:—ఏమిశిక్ష?

యోగి:—నాభార్యను విడిచి దేశాంతరము లేచిపోవుట. ఇంతకంటె నల్లుండ్రు మామలకు విధించెడి శిక్షయేమి? ఒకసంవత్సరము కంటఁబడలేదు. నాభార్య బెంగగొని మంచముపట్టెను. ఆమె యవస్థ జూడలేక మాపిసినారిమామగారు వ్యయప్రయాసలకోర్చి నాకొఱకు దేశమంతయు వెదకించెను. వారికి దొరకకుండ వారి యవస్థలుచూచి నాసమర్థతకు నేనేమెచ్చికొంటిని. ఇక నేను మనుష్యయత్నము వలన దొరకనని యెంచి "మాయల్లుడు

వచ్చి మాయమ్మాయికాపురము కుదుట బడినచో వేంకటేశ్వరునకు మాయమ్మా యిచేత నిలువుదోపిచ్చెద”నని మ్రొక్కి మీదుకట్టిరట. శనివారపుదీపారాధనలు, ఏకభుక్తములు, మొదలుపెట్టిరి. మామ గారి కాపాదమస్తకమును పంగనామము లమయమై పోయెను. నాభార్య మేనత్త యగు ముసలమ్మకు ప్రతిదినము రాత్రిళ్లు గంగిరెడ్లవాండ్రు వచ్చినట్లును, ఎడ్లుపై బడి క్రుమ్మినట్లును కలలు రాదొడగెను. నా భార్యకు స్వప్నములో ముత్తై దువులువచ్చి “నేను అలవేలుమంగమ్మ” నని పసుపుకుంకుమ లీయసాగిరి. ఇంతలో నాకును అత్తవారింటివైపు కాలుసాగెను.

నేను:—అహాహా! స్వామిసాక్షాత్కారము. “కలౌ వేంకటనాయకః” అన్నమాట నిజము.

యోగి:—నీలాగుననే ప్రజలలో వేంకటేశ్వ రునిపై విశ్వాసము మెండయ్యెను. ఏ యింటజూచినను పూజలు మ్రొక్కుబడు లు మితిమీరెను. అడ్డబొట్టులవారుగూడ అవసరమునుబట్టి నిలువుబొట్టులవారయిరి.

నేను:—మీ కెప్పుడును స్వామి కనుపడినట్లు చెప్పరేమి?

యోగి:—అయ్యో! కనుపడకేమి? ప్రతి దినమును పట్టెవర్ధనాలతో నామామగా రువచ్చి నా భార్యనగలన్నియు నొలిచి నాకిచ్చినట్లు కలలు వచ్చుచునేయుండెను. ఆమాట మూటగట్టుకొని నామామగారికి చెప్పుటయు, వారు దానికి సంతానలాభ మో, సంపల్లాభమో ఫలముచెప్పుటయు నేను మాయత్తవారియింటికి పోయినది మొద లనేకసారులు జరిగెను. నేను వారి యిల్లు చేరినదిమొదలు దేవుని వీరావేశ ము హెచ్చుగాసాగెను. నాయిల్లాలికి ఆరోగ్యము శీఘ్రములోనే కలిగెను. గణాచారి గమళ్లవెంకమ్మ గజ్జెలుకట్టుకొని వచ్చి మాటిమాటికి “నీయల్లుని తీసుకు వచ్చిన నన్నుమఱచిపోయినావా? నాకొం డకువచ్చి నిలువుదోపెప్పుడిచ్చెదవు?” అని ప్రాణములు కొఱుకసాగెను. విసిగి మామ గారు వైకుంఠైకాదశికి తిరుపతి ప్రయా ణము నిశ్చయించిరి. ఇది యంతయు నే నచ్చటికేగిన రెండునెలలకే.

నేను:—మీమామగారికిని మీకునుగల కల హకారణ మేలాగు కుదిరినది?

యోగి:—అడుగవలసిన ప్రశ్న మడిగితివి. నేను బుద్ధిగలిగియుంటినని నేడే విశ్వాసము వారందఱికిని గలిగెను. అందుచే నెలరోజు లగుసరికి నాభార్య నగలతో నాయొద్ద నిద్రించుట కాజ్ఞనిచ్చిరి. అతివిస్తరమేల? వైకుంఠైకాదశి రేపనగా దిరుపతి జేరి తిమి. సకుటుంబపరివారముగా బోయి యొకసత్రమున మంచిగదులలోవిడిసితిమి. భోజనాదికము లయిన పిదప నించుక విశ్రమించి కొండపై చిత్రములు చూచు టకు సికారికి బయలుదేరితిమి. ఆనాడు గొప్పసాహుకార్లు గుడిలో మ్రొక్కుబడి పెండ్లి చేసికొనుచుండిరి. ముఖమంటపమున కార్వేటినగరపుకల్యాణియను వేశ్యమేళము

మేజువాణి జరుగుచుండెను. పెండ్లివారు సభ చేసిరి. ప్రేక్షకులు త్రొక్కులాడుచుండిరి. అదేమో చూతమని మావారిని దప్పించుకొని యామూకలో దూరితిని. ఆకళ్యాణి రూప గానాభినయసమ్మోహములో బడియుండనిచో జనులు తొక్కిడి బాధకు ప్రాణములు విడిచి యుందును. ఎంతకాలము ముంటినో నేనెఱుగను. మేజువాణిముగిసి, కళ్యాణి విడిదిలో బ్రవేశించి నాకంటికి దూరమయి, నేను సత్రములో జేరువఱకు రాత్రి పదిగంటలయినది. మా వాండ్రు నాకై బెంగపెట్టుకొని కూర్చుండిరి. ఏవో టంకములతికి, మెతుకులు గతికి ప్రక్కపై జేరితిని. ప్రయాణశ్రాంతులై యందఱును తెప్పవాల్చుట తడవుగా నిద్రించిరి. మామామగారు చిరుగుర్రు నారంభించిరి. నేను లేపి యిట్లంటిని. "మామగారు! ఇది రహదారిసత్రము. మన మెంతగదులలో నున్నను జాగ్రత్త మంచిది. కనుక నగలు తీసి పెట్టెలో బెట్టి మఱనిద్రింపుడు." నామామగారు తన మొలలోని తాళపుగుత్తి విసరి "జాగ్రత్తచేసి నీదగ్గిరనే యుంచుము" అనిరి. నాభార్యనులేపి ముక్కుపుడకసహితము తీయించి బట్టలడుగున పెట్టెలో బెట్టి సరుదుసరి కరగంటయయ్యెను. అంతలో మా మామగారు నిద్రావశులయి గుఱ్ఱుపెట్టిరి. ఆయనకు నిద్రాభంగము సేయనొల్లక తాళపుగుత్తి నామొలలోనే యుంచితిని. ఆయనకు నాయందమితవిశ్వాసము గలుగుటచేతనే నేనాయనతాళముపట్టుట తటస్థించినది. నేనును నడుమువాల్చితిని. కాని కంటిమీద కునుకురాలేదు. దేహమచ్చటనేయుంచి కామరూపముతో సంచరించుచుంటిని. కొట్టివేసినటు లందఱును గాఢనిద్రలో నుండిరి. నాయనా! ఆపైని వారివృత్తాంత మేమయినదో నాకింతవఱకును దెలియదు.

నేను:—ఎందువలన? తామచ్చటనే పండుకొంటిరికదా?

యోగి:—లేదు.

నేను:—ఎచ్చటికేగితిరి?

యోగి:—కార్వేటినగరమునకు.

నేను:—ఏల?

యోగి:—నిలువుదోపిచ్చుటకు.

నేను:—ఎవరికి?

యోగి:—కార్వేటినగరపు కళ్యాణికి.

నేను:—[నిశ్చేష్టుఁడనై మాటాడ లేకుంటిని.]

యోగి:—వత్సా! అట్లు వెలవెలపోయెదవేమి?

నేను: మిమ్ముగూర్చిన యీవిషయమును నమ్మజాలకున్నాను.

యోగి:—అట్లైన నాయీ ప్రయాసమంతయు వ్యర్థము. ఇక నీవు పోవచ్చును.

నేను:—మహాత్మా! క్షమించి పైవృత్తాంతమానతిండు.

యోగి:—ఓయీ! నామాటలం దసత్యభ్రాంతి వదలి వినుము. తెల్లవారుజామున

నగలపెట్టెనెత్తినిబెట్టుకొని భోగమువాండ్ర బండ్లవెనుకబడి కార్వేటినగరపు దారిని బట్టితిని.

నేను:—ఆ బరువును మీ రెట్లు మోవగలిగితిరి ?

యోగి:—నేనా మోచినది ? నామోహావేశము. పెట్టెనుగాదు. ఒప్పుకొనెనేని కళ్యాణినిగూడ మోచియుందును.

నేను:—అంతదూరము నడచినను మీకు గాళ్లులాగలేదు.

యోగి:—అప్పుడు లాగలేదు. తలచికొనినచో నిప్పుడు లాగుచుండును. నాయనా! కథ సాగనిమ్ము. వారితో మాట మంతి కలిపి మచ్చికచేసికొంటిని. ఊరిసమీపమునకేగుసరికి బండిపై జేరగలిగితిని. కొంగుదాకి కొంతాస దీర్చికొన్నాడను. ఓయీ! తలవంచికొందువేమి ? సిగ్గుపడకుము. ఇప్పటినాస్థితినిబట్టి లజ్జాకరమేకాని యప్పటిదృష్టిలో నది ప్రయోజకత్వమే.

నేను:—స్వామీ ! తరువాత.

యోగి:—వేంకటేశ్వరునిమొక్కుబడిని వెలకాంతకు దీర్చితిని. కాని దానికంటె వేంకటేశ్వరుడే సులభు డనిపించినాడు. ఆయన భక్తులకు వరములిచ్చును. కళ్యాణి నాకు వరప్రదాయిని కాలేదు. అభయహస్తముమాత్రము లభించెను. పెండ్లిలో నొకలతూధికారిపై కళ్యాణి కన్ను వేసినది. వలపన్నినది. ఆచేప యదివఱకొక గాలములో దగుల్కొనియుండుటచే దీనిలో బడలేదు. ఆకోమటిబిడ్డడు అదివఱకే యొకవెలకాంతవలపులో జిక్కియుండెను. అందు నాకొకపదవి లభించినది. ఏమనగా! కళ్యాణి యావైశ్యునికి రాయబారముజరుపుటకు నన్ను నమ్మినబంటుగా నేలెను. అది గొప్పయదృష్టమని యుబ్బి తబ్బిబ్బయితిని.

కళ్యాణి జాబులు కోమటికి రహస్యముగా నేనందఁజేయుచున్న సంగతి వానియుంపుడుకత్తెకు దెలిసెను. ఆవీథిలో నేనడుగుపెట్టినపుడెల్ల నాతొత్తు నన్ను బత్తు లడల దిట్టుచుండెను. ఇప్పుడు నీతలయెక్కిత్రొక్కుచున్న యీసిగ్గు నాకప్పుడు మొగమైనను జూపలేదు. అది నాయదృష్టమే సుమా ?

నేను:—సిగ్గుమాలినతన మదృష్టమా ?

యోగి:—పాపపుణ్యములలో దేనియందైననుసరే తుదముట్టసాగినప్పుడే కాని ముక్తి చేకూరదు. ప్రారంభమందే విరక్తియో, తృప్తియో గలిగిననది తుదముట్టదు. అప్పుడు నాకు సిగ్గు గలిగినచో నేనీస్థితికి వచ్చియుండను. తరువాత వినుము. "దూషణభూషణతిరస్కారములు దేహమునకేకాని యాత్మకులేవ" ను మహావాక్యము ననుసంధించుకొంటిని. కళ్యాణి కార్యసిద్ధియే నాకు ముక్తియని కోమటి విటుని తొత్తుగుమ్మము చుట్టు కుక్కవలె దిరిగితిని.

నేను:—శివశివ! (అని చెవులుమూసికొన్నాడను.)

యోగి:—'కుక్కపోలిక' నీవోపమానమని యేనా? దానివలె దండప్రహారములకు గుఱికాకుండనిచో దానికంటె కొంత మేలనిపించికొనియుందును. ఓయీ! ఎంతసేపు నవ్వాపికొందువో చూచెదనులెమ్ము.

నేను:—తరువాత వినిపింపుడు.

యోగి:—అడుగవలసిన ప్రశ్నలడుగజాలని నీవంటిసిగ్గరి సత్యమును గ్రహింపజాలడు. వ్రతముచెడినను ఫలముదక్కినదాయని యడుగుము. నేను తినినదెబ్బలన్నియును కళ్యాణి చేతితో నిమిరినంతనే మానిపోవునని యాసపడితిని. బిక్కమొగముతో నేను గళ్యాణిదగ్గఱకు బోయితిని. "ఏమి వార్త" లని కళ్యాణి గంపెడాసతో నన్నడిగెను. "వార్తలేమియునులేవుగాని వాతలివిగో" యని దెబ్బలు చూపించితిని. వత్సా! అప్పుడామె యేమిచేసినదో చెప్పుము. నీతెలివి చూతము.

నేను:—సరే, కళ్యాణికటాక్షము వచ్చియుండును.

యోగి:—కటాక్షము. కంటితోగాదు. కాలితో. వట్టిదికాదు; "అప్రయోజకపు ముండకొడుకా" అను బిరుదుతో. భాభా! తలయెత్తుము. నీవౌచిత్యము నెఱుగవు. ఎఱిగినచో "షేలు! బళీ! సెబాసు!" అని సాధువాదముచేసి యుండవా?

నేను:—మీరూరకుంటిరా?

యోగి:—చిన్నప్పటిచదువు జ్ఞాపకమువచ్చినది.

నేను:—ఆ చదువేది?

యోగి:—కలముకాగితము నిటుదెమ్ము-వ్రాసి యిచ్చెదను. నేను జేబులోనికలముకాగితము నిచ్చితిని. ఆయనవ్రాసి మడతపెట్టి "ఓయీ! నీవావలకుబోయినప్పుడొంటరిగా జదువుకొనుము. నీవు మొదట నీగురువెవ"రని యడిగితివికాదా? ఇప్పుడు నీవేనిర్ణయింపుము.

నేను:—(సాష్టాంగపడి) మహాత్మా! నాకు ముక్తిమార్గముజూపుడు.

యోగి:—నేను తిరిగి తిరుపతిదారిబట్టితిని. నీవును వచ్చినదారినేపట్టుము.

నేను కన్నులుమూసికొని నిమిషముండి లేచి చూచితిని. శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి గర్భాలయములో దేవుని ముందుపడియుంటిని. కొంతసేపు విభ్రాంతుడనై యుండి లేచితిని. స్వామి కెఱగి బయటికిబోయి కాగితమువిప్పి చూచుకొంటిని. అం దీ శ్లోకము వ్రాయబడి యున్నది.

"శ్లో. యాం చింతయామిసతతం మయి సా విరక్తా,
సాప్యన్యమిచ్ఛతిజనం సజనోఽన్యసక్తః;
అస్మత్కృతేచ పరితుష్యతి కాచిదన్యా,
ధిక్తాంచ, తంచ, మదనంచ, ఇమాంచ, మాంచ."

ఆహా! మహాత్ములచరిత్రము లద్భుతజనకములుకదా!